

Kart og geodata gir viktig kunnskap

Hvordan skal vi tilpasse oss klimaendringene og skape et mer robust samfunn? Effektiv tilgang til et godt kunnskapsgrunnlag er avgjørende for å forstå situasjonen og forebygge mulige konsekvenser.

Geodata er en vesentlig del av kunnskapsgrunnlaget for å kunne tilpasse oss et klima i endring. Med data kan vi overvåke og forstå klimaendringene, planlegge tiltak for å forebygge konsekvenser, og presentere og formidle komplekse sammenhenger. I tillegg er geodata en viktig komponent i overvåkningsløsninger og i kombinasjoner med kunstig intelligens.

Et mer robust samfunn

Når kommunene skal forberede seg på mer intens nedbør, må de vite hvor vannet vil renne og hvilke arealer som kan absorbere og forsinke vannet. Her er gode arealdata, terrengmodeller og andre høy-oppløselige kart helt sentralt. Med slike data er det også mulig å forutse hva som vil skje når havnivået stiger og stormfloen truer.

Naturkatastrofer rammer oss hardt, både ekstremværet Hans i august 2023 og kvikkleireskredet i Gjerdum i desember 2020 er eksempler på det. Geodata brukes i samfunns- og arealplanlegging for å forebygge og redusere risiko knyttet til naturfarer.

- Oppdaterte kart og geodata er helt avgjørende for
- å sikre liv, helse og infrastruktur
 - å påvise endringer i terrenget, bevegelser i bakken, og hvordan dette påvirker risikoen for erosjon og fremtidige naturkatastrofer
 - å utforme effektive og treffsikre forebyggingstiltak
 - å hindre tap og skade på liv, natur og infrastruktur

Et endret klima påvirker muligheten til å dyrke mat, sikre matforsyning og ivareta landbruket som ressurs. Kart over naturvernområder, økosystemer og naturtyper gir kunnskap for å hindre nedbygging og

ødeleggelse av sårbar natur og viktige jordbruksområder. Kartdata gir kunnskapsgrunnlag for å verne verdifulle arealer, landbruk og matproduksjon.

FNs naturavtale fra 2022 har ambisiøse mål om vern og bærekraftig bruk av natur, og skal sikre det naturen gir av verdier for oss. Geodata og arealoversikter kan bidra til å se klima og natur i sammenheng, og gi grunnlag for å verne og forvalte naturen langsiktig, både i land-, kyst- og havområder.

Mer klimavennlige løsninger

Kart og geodata kan bidra til å bedre klimaet:

- Data om samferdsel og mobilitet kan bidra til å redusere klimagassutslipp gjennom trafikkstyring og trafikkreduksjon.
- Kartdata, arealstatistikk og informasjon om naturtyper og arealer kan bidra til å ivareta myr.
- Marine grunnkart kan bidra til å forhindre tap av mudderområder i havet.

Geodata gir verdifullt kunnskap for innovasjon innen karbonfangst og utslippsreduksjon. Innovativ marin industri har resultert i 200 lav- og nullutslipps skip i norske farvann.

En samhandlingsplattform for geografiske data

En ny samhandlingsplattform vil gjøre det enklere for både kommuner, fylkeskommuner, statsetater og andre aktører å dele og bruke geodata fra nasjonale fellesløsninger, tilpasse samfunnet til klimaendringene og ta vare på miljø og natur.

- Riksrevisjonen konkluderte i 2022 at klimaendringer vil føre til at antallet bygninger innenfor kartlagte fareområder vil øke, at bygninger ikke er godt nok sikret mot framtidige klimaendringer, og at myndighetene mangler nødvendig oversikt over fare for naturhendelser i et framtidig klima.